

Kronična degenerativna bolezen zaklopk in kongestivno srčno popuščanje

Kaj je kronična degenerativna bolezen zaklopk?

O kronični degenerativni bolezni zaklopk govorimo kadar pride do poškodbe in zadebelitve srčnih zaklopk predvsem pri majhnih in srednje velikih pasmah psov. Bolezen je mogoča tudi pri večjih pasmah psov in mačkah vendar je zelo redka. Bolezen se začne v srednjih letih in počasi napreduje. Za bolezen je značilna zadebelitev in skrajšanje delov zaklopk, ki ločujejo zgornja dela srca (preddvora) od spodnjih delov (prekata). Normalno kri teče samo v eno smer. V primeru, da se zaklopke ne zaprejo popolnoma med kontrakcijo srca, se sicer nekaj krvi iztisne naprej, nekaj pa je uide tudi nazaj. Klinični znaki bolezni so odvisni od tega ali je prizadeto levo ali desno srce ter od prisotnosti pritiska povečanega srca na sapnice. V primeru, da srce ne prečrpa zadostne količine krvi, pride do nabiranja tekočine v pljučih ali drugod po telesu. Temu pojavu pravimo strokovno kongestivno srčno popuščanje.

Kakšni so znaki kronične degenerativne bolezni zaklopk?

Skrbniki živali obolelih s kronično degenerativno boleznijo zaklopk opažajo pri svojih ljubljenskih znake hitrejšega utrujanja, sopenje, oteženo dihanje, omedlevico, kašelj in občasno popolno izgubo zavesti. Napadi kašlja se najprej pojavljajo samo ponoči in se z napredovanjem bolezni začnejo pojavljati tudi podnevi predvsem ob naporu in vznemirjenju. Kašlju lahko sledi davljenje in bruhanju podobni napadi brez izbruhane vsebine. V primeru, da je prizadeto desno srce lahko pride do nabiranja tekočine okrog pljuč - v prsni votlini kar se kaže kot oteženo dihanje in/ali nabiranje tekočine v trebušni votlini, kar navadno opazimo kot povečan obseg trebuha.

Kakšne preiskave bodo potrebne?

Nefiziološki srčni toni (šumi), motnje v ritmu ipd., ki jih slišimo s stetoskopom nas usmerijo v nadaljnje bolj specifične preiskave kot so:

- EKG (z njim lahko ugotovimo spremembe v ritmu srca - aritmije in znake povečanja srca),
- rentgensko slikanje prsnega koša (pokaže nam znake povečanja srca kot tudi znake nabiranja tekočine),
- krvne preiskave nam povedo nekaj o možnih hormonalnih, ledvičnih in drugih motnjah v delovanju notranjih organov,
- ultrazvočna preiskava srca (ehokardiografija) nam da natančne slike povečanih srčnih votlin, spremenjenih zaklopk in zmožnosti srca za normalno prečrpavanje krvi.

S temi preiskavami lahko pridemo do ocene srčne funkcije in napredovalosti bolezni ter izberemo ustrezno zdravljenje.

Kakšno je zdravljenje?

Zdravljenje kongestivnega srčnega popuščanja je močno odvisno od stadija bolezni. V začetnem stadiju bolezni je dovolj že zmanjšana fizična aktivnost (izogibanje večjim naporom - hoja je še dopustna in celo zaželjena oblika fizične aktivnosti). V bolj napredovalih stadijih bolezni pa se moramo posluževati tudi medikamentozne terapije. Pogosto uporabljena zdravila v zdravljenju kongestivnega srčnega popuščanja so tudi diuretiki, ki jih predpišemo z namenom odstranjevanja odvečne tekočine iz telesa. Pri živali povzročijo povečano pitje vode in uriniranje. Pri predoziranju pa lahko povzročijo slabost, dehidracijo in motnje v koncentraciji mineralov, ki jih lahko zaznamo z občasnimi kontrolami krvi. Inhibitorji angiotenzinske konvertaze (ACEI) so zdravila, ki pomagajo telesu vzdrževati normalno koncentracijo soli in preprečujejo zastajanje tekočine v telesu, znižujejo tudi krvni pritisk in s tem zmanjšajo obremenitev srca. Pomembni pa so tudi kot inhibitorji nekaterih hormonov, ki imajo negativen učinek na srčno mišico. V prevelikih odmerkih povzročajo slabo počutje, motnje v koncentraciji mineralov v krvi, izgubo apetita in v skrajnem primeru tudi okvaro ledvic. Digoksin je zdravilo, ki poveča moč srčne mišice in preprečuje tudi določene motnje v ritmu. Obolelemu srcu omogoča počasnejše in bolj učinkovito delovanje. Znaki predoziranja so izguba apetita, neživahnost, bruhanje in driska. Redno spremljanje EKG-ja omogoča veterinarju oceno napredovanja zdravljenja. V primeru pojava hujših motenj v ritmu srca lahko predpišemo tudi antiaritmike (zdravila, ki stabilizirajo ritem in zmanjšajo srčno frekvenco). Ob ugotovljeni zmanjšani zmožnosti krčenja srčne mišice (zmanjšani kontraktilnosti) predpišemo tudi novejša zdravila iz skupine inodilatatorjev, ki lahko krčljivost srčne mišice spet izboljšajo. V posebnih primerih bodo potrebni v zdravljenju tudi prehranski dodatki.

Za boljšo kontrolo simptomov srčnega popuščanja lahko predpišemo tudi diete z nižjo vsebnostjo soli. Ledvice v normalnih okoliščinah izločajo odvečno sol iz telesa, vendar so ti mehanizmi v stanju srčnega popuščanja močno ohromljeni. Komerzialne manj slane diete se razlikujejo po stopnji od zmerne do ekstremne restrikcije soli. Diete te vrste priporočimo šele, ko imamo diagnozo srčnega popuščanja potrjeno. Zmerno zanjšanje slanosti obroka pa lahko priporočimo vsem starejšim živalim. V primeru, da žival zavrača komercialno dieto, lahko pripravite manj slano dieto tudi sami po navodilu veterinarja. Mešanja diet z nižjo vsebnostjo soli z navadno slano hrano in hranjenje slanih priboljškov ne priporočamo.

Življenjska doba in kakovost življenja živali s to boleznijo je močno odvisna od stopnje poškodovanosti zaklopk in s tem povezanega uhajanja krvi v zgornje srčne votline (srčne preddvore). Sočasni bolezenski procesi, starost in fizično stanje pomembno vplivajo na prognozo. Bolezen je progresivna in z njo tudi klinični znaki, ki jih sicer lahko omilimo, vendar jih v celoti nikoli ne odpravimo. Ustrezna medikamentozna

Povzeto po: Ettinger: Textbook of Veterinary Internal Medicine, 7th Edition

FIRM, Veterinarska interna medicina, Igor Firm s.p., Nove Loke 35, SI-3330 Mozirje

M:+386 (0)41 459 613, E: igor.firm@siol.com, W: www.firm.si

terapija vsekakor izboljša kakovost življenja in podaljša življenjsko dobo. Povprečna doba preživetja za pse s kronično degenerativno boleznijo zaklopk je devet mesecev od ugotovljenega kongestivnega srčnega popuščanja (kar seveda ne smemo enačiti s časom, ko je veterinar prvič ugotovil šum) in se s prihodom novejših zdravil v veterinarsko medicino še podaljšuje. Nabiranje tekočine v trebušni votlini in hujšanje je znak popuščanja desnega srca. V zadnjih stadijih bolezni lahko z rednim odstranjevanjem tekočine iz trebušne votline nekoliko podaljšamo preživetje in povečamo kakovost življenja. Kirurške zamenjave zaklopk pri psih zaenkrat še niso vsakdanje in so dostopne v samo nekaj kardioloških centrih po svetu.

Povzeto po: Ettinger: Textbook of Veterinary Internal Medicine, 7th Edition

FIRM, Veterinarska interna medicina, Igor Firm s.p., Nove Loke 35, SI-3330 Mozirje

M:+386 (0)41 459 613, E: igor.firm@siol.com, W: www.firm.si